

KVALITET I DEN OFFENTLIGE SEKTOR

SEKRETARIATET FOR MINISTERUDVALGET

Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K

Telefon 33 92 33 00 - Fax 33 11 16 65

Fakta om aftale om styrkelse af konkurrencen¹

Marts 2007

Konkurrence om at udføre de offentlige opgaver kan være et redskab til at sikre, at opgaverne bliver løst bedst og billigst. Der findes mange forskellige offentlig-private samarbejdsformer, fx klassisk udlicitering, driftspartnerskaber, Offentlig-Privat Partnerskab (OPP), fritvalgsordninger mv. Den mest velegnede samarbejdsrelation vil afhænge af den konkrete opgave.

I aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi 2007 er der lavet en flerårig aftale om konkurrenceudsættelse i kommunerne. I 2005 konkurrenceudsatte kommunerne 20 pct. af opgaverne. Regeringen og KL er enige om at øge andelen til 25 pct. af opgaverne i 2010. Samtidig er der udviklet en ny indikator, privatleverandør-indikatoren (PLI), til at følge denne målsætning.

Regeringen indgik i januar 2007 en aftale med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, om en styrkelse af konkurrencen på de private og de offentlige markeder. Aftalen omfatter blandt andet, at der indføres en pligt til at annoncere offentlige indkøb over 500.000 kr. Konkurrencemyndighederne skal kunne undersøge, at opgaver bliver udbudt, og at der ikke indgås kontrakter i strid med reglerne. Og der sikres bedre konkurrencevilkår mellem offentlige og private udbydere på områder med frit valg, som fx hjemmehjælp.

Generelt om offentlig-privat samarbejde og konkurrence

Status for konkurrence om offentlige opgaver - et overblik

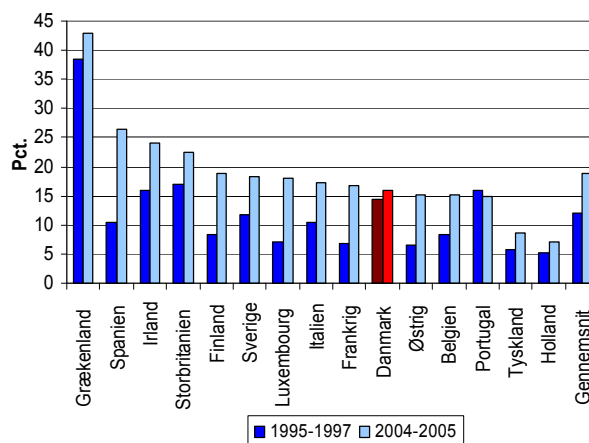
Konkurrence om at udføre de offentlige opgaver kan være et redskab til at sikre, at opgaverne bliver løst bedst og billigst.

Der findes mange forskellige former for offentlig-privat samarbejde, fx klassisk udlicitering, driftspartnerskaber, Offentlig-Privat Partnerskab (OPP), fritvalgsordninger mv. Den mest velegnede samarbejdsrelation vil afhænge af den konkrete opgave.

Én indikator for konkurrencen om offentlige opgaver er anvendelsen af udbud. De tilgængelige data indikerer, at Danmark anvender EU-udbud mindre end gennemsnittet, og at udviklingen i brug af EU-udbud i Danmark har været nogenlunde konstant 1995-2005.

I forhold til andre EU-lande er Danmark i perioden 1995-2005 faldet fra en 5. til en 10. plads, hvad angår andelen af offentlige indkøb i EU-udbud.

Figur 1. Andel af offentligt indkøb i EU-udbud

Kilde: EU-Kommissionen, Generaldirektoratet for Det indre Marked. Anm.: Gennemsnittet er beregnet ud fra de angivne lande.

¹ Bilaget er udarbejdet af Sekretariatet for ministerudvalget vedrørende kvalitet i den offentlige sektor. Papiret er udsendt i forbindelse med temamødet "Nytænkning og konkurrence" som faktisk baggrund for mødets diskussioner.

I aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi 2007 er der lavet en flerårig aftale om konkurrenceudsættelse i kommunerne. I 2005 konkurrenceudsatte kommunerne 20 pct. af opgaverne. Regeringen og KL er enige om at øge andelen til 25 pct. af opgaverne i 2010. Samtidig er der udviklet en ny indikator, privatleverandørindikatoren (PLI), til at følge denne målsætning. Privatleverandørindikatoren viser kommunernes brug af private leverandører i forhold til den del af kommunernes samlede opgaveløsning, der må varetages af private leverandører. Indikatoren har vist en stigende tendens de seneste 8 år, jf. tabel 1.

Tabel 1. Anvendelsen af private leverandører i kommunerne, 1997-2005.

	1997	2001	2005
Privatleverandørindikator (PLI), kommuner	16,7	18,8	19,8

Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside www.noegletal.dk.

Anm.: Der er iværksat et arbejde med at undersøge, om der kan udvikles en mere retvisende indikator for konkurrenceudsættelsen i kommunerne.

Anvendelsen af udlicitering varierer betydeligt fra område til område. Udliciteringen er højest på de tekniske områder og lavest på velfærdsområderne. Der er endvidere en betydelig variation fra kommune til kommune.

Aftale om styrkelse af rammerne for konkurrence

EU's udbudsregler, det statslige udbudscirkulære, tilbudsloven og konkurrenceloven udgør de væsentligste lovgivningsmæssige rammer for konkurrence om offentlige opgaver.

Regeringen indgik i januar 2007 en aftale med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, om en styrkelse af konkurrencen. Aftalen omfatter en række tiltag til at styrke konkurrencen på de private og de offentlige markeder, herunder etablering af et straflempelsesprogram, så det bliver lettere at opklare karteller mellem private virksomheder.

Nedenfor gennemgås kort aftalens væsentligste tiltag vedrørende konkurrence om offentlige opgaver.

Styrket kompetence til at kontrollere afregningspriser ved fritvalgsordninger

Konkurrencerådet får forbedrede indgrebsbeføjelser over for offentlige myndigheder, der fastsætter for lave afregningspriser til private leverandører, der sælger ydelser omfattet af en fritvalgsordning. En ny bestemmelse i konkurrenceloven skal sikre lige konkurrencevilkår mellem offentlige og private leverandører af fritvalgsydelser. Lige konkurrencevilkår skal sikre borgerne reelt frit valg.

Konkurrencerådet skal kunne påbyde en offentlig myndighed specifikke beregningsmetoder og afregningspriser mv., hvis afregningsprisen er beregnet eller fastsat for lavt efter de gældende regler for frit valg. Derudover vil Konkurrencerådet kunne påbyde offentlige myndigheder at foretage efterbetaling til leverandører, når afregningsprisen har været fastsat for lavt. Beføjelserne retter sig både mod gældende og fremtidige fritvalgsordninger.

Annonceringspligt for offentlige køb på over 500.000 kr.

Danmark har som et af de eneste EU-lande i dag ikke et samlet nationalt regelsæt for udbud af kontrakter om varer og tjenesteydelser under EU's tærskelværdi på ca. 1,6 mio. kr. Med konkurrenceaftalen indføres der enkle udbudsregler i form af en annonceringspligt ved offentlige myndigheders køb af varer og tjenesteydelser, der overstiger 500.000 kr., og som ikke er omfattet af krav om EU-udbud.

Annonceringspligten gælder også for kontrakter om såkaldte bilag B-tjenesteydelser, der ikke er omfattede af procedurereglerne i EU's udbudsdirektiver. Det drejer sig fx om opgaver på social- og sundhedsområdet, kulturområdet, det juridiske område og dele af transportområdet. Der vil blive indført en snæver undtagelse fra annonceringspligten i tilfælde, hvor fx krav til fortrolighed bevirker, at offentliggørelse vil modarbejde hensynet bag kontrakten.

Indhentning af oplysninger om offentlige indkøb

Der indføres en klar kompetence for Konkurrencestyrelsen til at indhente oplysninger om indgåelse af kontrakter, så styrelsen får bedre mulighed for fx at afdække manglende udbud eller overtrædelser i konkrete udbud og for at vurdere, om en sag skal indbringes for Klagenævnet for Udbud. Styrelsen skal tillige kunne foretage undersøgelser på anden saglig baggrund, fx på baggrund af kommunale regnskaber, udbudsstatistikker eller offentliggjorte tal, herunder privatleverandørindikatoren (PLI).

Hurtigere afgørelse om opsættende virkning og midlertidig opsættende virkning af en klage

Når en klager i en klage til Klagenævnet for Udbud begærer opsættende virkning, skal klagen have en midlertidig opsættende virkning på 10 dage. Klagenævnet skal således behandle begæringen om opsættende virkning inden for 10 dage. Såfremt Klagenævnet for Udbud inden for fristen på 10 dage træffer beslutning om, at en klage skal have opsættende virkning, skal klagenævnets videre behandling af sagen ske under en særlig hasteprocedure.